

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Tel.: HEnderson 4-0807 (4-0237) YHC: HEnderson 4-1016

СТАССЕН ПРО ЗНИЖКУ ТОРГІВЛІ З СОВЕТСЬКИМ БЛЮКОМ

Вашингтон. — Директор Адміністрації Закордонних Оперцій Гарольд Е. Стассен у своєму звіті до Конгресу повідомляє, що в минулому році обнизилися торгівля вільного світу з комуністичним блоком. Ця знижка настала в 1953 році, хоч Совети вели торговельну офензиву в тому напрямку, щоб якнайбільше розвинути торгівлю своїх країн із державами вільного світу при допомозі експорту золота, манганезу та нафти. Закордонна торгівля США з комуністичними державами відбувається на основі закону з 1951 року, який забороняє торгувати з країнами, які вважалися комуністичними державами. Але Стассен стверджує у своєму звіті, що зменшення торгівлі з комуністичними державами настало не внаслідок закону США, тільки тому, що Совети не можуть розвинути на ширшу сказо торгівлі з вільними державами світу тому, бо вони в себе і з ними контролюються країнами підтримують важку во-

ЗДВИГ УКРАЇНЦІВ МЕТРОПОЛІ З НАГОДИ ФЕСТИВАЛЮ В 60-РІЧЧЯ У.Н.СОЮЗУ

Понад 4,000 учасників приглядалися та ентузіастично приймали програму і її коло 500 виконавців; Фестиваль — велика маніфестація української культури і мистецтва; вільний розвиток української культури, мистецтва і народного життя протиставляли промовці терористичним обставинам в Україні; Широкий відгомін в американській пресі

Нью Йорк. — Справжнім здвигом українців метрополі Нью Йорку і Нью Джерсі можна назвати музично-танцювальний фестиваль, що відбувся тут в неділю 16-го травня, для вшанування 60-річчя Українського Народного Союзу. Фестиваль відбувся старанним окремим Метрополітальним Ювілейним Комітетом відділу У. Н. Союзу при співпраці Метрополітального Комітету Української Молоді.

Посип гірняк, режисер

ронського до слів вже теж покійного Степана Мусійчука. Слова цієї пісні: "Лихий Україно, вітчизно кохана" й "лиху заморська вітчизно прибрала" та привів для них від нас, що "всі, як один муж, під Вашингтона з'єднані прапором в наш Український Народний Союз", мали своє глибоке підтвердження в пісні, її виконавцях та в тисячах публік.

Ольга Дмитрів загальний музичний керівник імпрези та одна з її організаторів

Понад 4,000 осіб виповнили до останнього місця велику залу Карнегі Гол, а багато вершалося, не дістаючи білетів вступу. Управитель Карнегі Гол заявив, що він рідко коли бачив так величезну гру репрезентативну залу. Мик припинили багато американців, хоч головну масу публіки становили українці усіх походжень, зокрема можна було спостерігати багато старших іммігрантів, які в останніх часах уже менше показуються на українських імпрезах. Під час виконання програми, поодиноких мистецьких точок, як і промов, тут і там на залі підшувало хусточки до очей, щоб втерти непрошену слюзу. Головну масу публіки становили новоприбулі і тут народжена молодь. Представники цих двох прошарків нашої спільноти були й головними виконавцями програми, підготувавши її в найбільшій згоді, гармонії і взаємному розумінні. Фестиваль почався на мінутою точно о год. 2:30 пополудні.

Олександр Микитюк диригент Об'єднаних Хорів

Фестиваль започатковано могутньою мелодією Американського Національного Гімну, прекрасні слова якого можна б так вірно застосувати. Він не залишив заповіту і, згідно з місцевим зобов'язуванням з актом одавством його майно має перейти на Ньюйоркський стейт. Шеф консулярного відділу советської амбасаді заявив претенсію на цей спадок рідні Мони-ча, яка живе в СРСР. Але судді відкинули цю претенсію, твердячи, що в СРСР живуть ці гроші на те, щоб "вбивати наших хлопців та невинних людей в Південно-Східній Азії".

Степан Марусевич, диригент Метрополітального Хору

Іван Фіс головний керівник танців та один з організаторів імпрези

рополітального з Нью Йорку, церковних хорів з Джерсі Сіті, Елізабет і Вайноу та хору "Трембіта" з Ньюарку й хору філії УНКС з Пасейку, як теж поодинокі співаки з інших хорів, усі в народних костюмах. Перед них виступав диригент "Думки", а тепер їхній диригент: Олександр Микитюк. А перед сценою біля двох фортепіанів очікують з акомпаніємента піаністи, які вже пераз ви-

Володимир Бакад керівник танців і один з головних організаторів імпрези

кликнули одушевлення публіки своїми власними концертними виступами: Вадим Кіна і Леся Вахнянина. Після того, як у зв'язку з умовою Карнегі Гол з музичною організацією закінчилися, вони виступили з іншою програмою на тій сцені неопійної Української Симфонічної Оркестри, треба було заповнити прогалини і в цьому допоміг композитор Микола Фоменко, приготувавши спеціальне аранжування на два фортепіани.

Сама кантата, включена в програму головню з уваги на плянований виступ симфонічної оркестри, хоч, можливо, й не займає першого місця в тій ділянці українських композицій, все ж таки зробила могутнє враження на слухачів, як своєю мелодією, так і виконанням.

Після чвертьгодинної перерви відбулася головна частина фестивалю — І-ша діля опера М. Лисенка "Майська ніч". Початково на сцені видно тільки приготувані артистом М. Радисем стилізовані декорації: українське село, що потапає в зелені, на першому плані біленька хата Галі, а поза нею і біля неї все, що до типового українського села належить: вежа церковці, вітряк, сад, і лани. Сцена починається стилізованим народним балетом "Косарі" і "Женці". Два десятки танцюристів, хлопців і дівчат, у прекрасних народних костюмах та до подробиць облуканими і вишуканими ритмічними рухами — танцями відображають дві головні праці українського села: сінокос і жнива. Вони скінчили й тоді "здалеку" несеться годин чудової пісні: "Туман хвилями лягас". Співають початково тільки чоловічі голоси. Пісня кріпшає і на сцену "групами входять "косарі", що "наробились, потимились, час одпочувати". По часі до них долучаються "женці" — дівчата, теж з пісню на устах, і тоді починається рівночасне перекикування "Добрий вечір, дівчаточка" у хлопців і "Добрий вечір, козаченьку" у дівчат. Пісню вітаються і пісню умовляються зустрітись знову на гуляннях, бо "лучше з милим розмовляти, аніж на самоті зіткати". Хлопці і дівчата відходять, а на сцену виходить "Левко" — тенор Іван Гош та співає про красу української ночі, "такої і ясної, хоч голи збирай" та про свою любов до Галі. По часі

Марія Лисогір

йому відповідає Галля — солістка Нью Йорк Сіті-Опера, сопран Марія Лисогір. Дуетом вони співають про кохання, аж на сцену знову появляються дівчата і хлопці, співають про те, як то їм "гулять хочеться". І гуляють, виконуючи незрівняльні українські танці. Гуляють самі хлопці і самі дівчата, описують хлопці з дівчатами. Це був справжній фестиваль українських танців, незрівняний у своїй красі і неперевер-

Іван Гош

шених у їхньому виконанні. Тоді на сцену виходить "підбитий" лещо голова села — баритон — бас Осип Стецюра, що до слів розсміявши публіку своїми заліцаннями до Галі та одушевленим піснями про свою любов до неї й обіцянками, якщо вона за нього за-

Осип Стецюра

муж вийде. Йому відповідає Галля, до якої прилучається Левко і всі співають прекрасне тріо. Сцена кінчається новими танцями.

Виступ Сенатора Лімена — головна атракція для американської преси.

Виступ достойного Герберта Г. Лімена, сенатора З'єднаних Держав з Нью-Йоркського стейту, був передбачений в програмі зараз після виступу голови УНСоюзу п. Д. Габриєля, але з уваги на те, що літак, яким сенатор Лімен спеціально прилетів на цю імпрезу з Вашингтону, дещо запізнився, сенатор виступив після другої головної мистецької точки в імпрезі — "Майська ніч". Представив його публіці адр. Степан Ярема. Згадуючи коротко заслуги Сенатора головню в ділянці законодавства для повноправ-

ЕВАКУАЦІЯ РАНЕНИХ В ІНДО-КИТАІ — НОВИЙ ОБМАН КОМУНІСТІВ

ІНДО-КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ УМОВУ ПРО РАНЕНИХ ДЛЯ ПЕРЕСУВАННЯ СВОЇХ ВІПСЬК

Женева. — З'єднані Держави і Франція зголосили офіційний протест на руки Молотова й Ідена, як голо-вуючих на Женевській конференції, що в'єтнамські комуністи зламали умову в справі ранених полонених в Дісбісифу, використовуючи її для своїх стратегічних цілей. Річ у тому, що французи, в заміну за згоду комуністів на евакуацію полонених і на відбудову летища в Дісбісифу, з якого мала б вестись та евакуація, зобов'язалися не бомбардувати головною шляху біля Дісбісифу, бо, мовляв, цей шлях потрібний для зв'язку з полоненими, дозволу робітникам на розбиті летища і т. п. Тим часом комуністи використовують умову для чинишвидшого пересування своїх військ несомбардованим шляхом, щоб скріпити комуністичні сили в районі дельти Червоної ріки і столиці В'єтнаму Ганой, де збираються робити черговий великий наступ. Мабуть у зв'язку з цим протестом командувач комуністичної армії в Індо-Китаї, генерал Во Нгуєн Діапін, відомий французький, що він "готов дискутувати про новий план евакуації полонених". Показується, що комуністи погодилися евакуувати докладно 753 важко ранених, полонених на коло 2,000 ранених, що залишилися в ру-

мовищах Дісбісифу. Із них прибуло гелікоптерами до Ганой тільки 11 осіб, здебільша з ампутованими ногами: Всі інші далі перебувають в Дісбісифу, під опікою комуністичних лікарів, бо 10 французьких лікарів, що були у фортеці, комуністи забрали, мабуть для піклування комуністичними раненими. За інформаціями від отих 11 евакуйованих ранених, що їх відвідала у шпиталі в Ганой м. ін. дружина генерала Де Кастріса, — цього останнього комуністи вивезли з Дісбісифу зараз після упадку фортеці. Раненими у фортеці опікувались далі піклувальники Дісбісифу Терро, який-як заперечує евакуйовані ранені — здобула подив і пошану вже також комуністів, що зайняли були Дісбісифу. У зв'язку з пересуванням комуністичних військ з-під Дісбісифу в сторону Ганой і дельти Червоної ріки з використанням умови про евакуацію полонених, виринула різниця поглядів між французьким командувачем ген. Наварр у Сайгоні і командувачем військ у північному В'єтнамі генералом Коні в Ганой. Взагалі, історія з раненими в Дісбісифу є ще одним доказом, що на комуністів не можна дивитись, як на противників, які шанували б якунебудь умову.

Французький шеф штабу відлетів до Індо-Китаю

Париж. — Генерал Поль Елі, шеф штабу французької армії і генерал Рауль Селлі, колишній командувач французького війська в Індо-Китаї відлетіли з Парижу до Індо-Китаю, щоб там на місці ствердити теперішній воєнний стан і скласти докладний план: що може відіграти сама Франція, коли б мирові переговори в Женеві не вдалися і що може зробити при передумові активної воєнної допомоги від блоку інших держав чи від самих тільки З'єднаних Держав. Генерал Елі був уже кілька місяців тому в Індо-Китаї разом із

Сінгман Пі хоче відновити війну в Кореї

Сеул. — Президент Південної Кореї Сінгман Пі видав відзвіст, в якій сказав, що настав час відновити війну в Кореї, яка — мовляв — була є єдиним способом об'єднати цю країну і встановити в ній тривалий мир. Пора вже зрозуміти — сказав у відзвісті, — що Женевська конференція про мир в Кореї скінчилася невдачею і що треба поборювати комунізм чимсь більше, як тільки

проти існуючого в Данії закону, згідно з яким самітні державні службовці дістають платню меншу, як жонати (заміжні) й розведені. Перемогло масового вищого відділення, коли міністер фінансів провідав зрівняти той закон. Комуністи використовують Женевську конференцію для своїх пропаганд, що її ведуть, де і як тільки можуть. Делегати червоного Китаю запросили кількох осіб на показ фільму про останні святкування в Пей-пінгу роковин самостійності Китаю, при чому запрокувано теж образи з "радісного щасливого життя" китайського громадян під комуністичним режимом. Марсел Діпре став директором паризької музичної консерваторії, однієї з найкращих музичних шкіл у світі. Він має титул славу органіста і частіше приїжджає в Париж, ніж виступає в ньому. Він має 12 років в старості, в одній церкві в Руені. Тепер він має 68 років і славіється феноменальною музичною пам'яттю.

Два сенатори вимагають розірвати дипломатичні зв'язки з комуністичними державами

Вашингтон. — Два сенатори — демократ Пет МекКаррам і республіканець Вільям Е. Джернер — внесли до Сенату резолюцію, в якій вимагають, щоб США розірвали дипломатичні зв'язки з державами, які вважалися комуністичними. Сенатори аргументують свою резолюцію так: "Сумління світу домагається, щоб ця держава, як найбільший багатий воли; перша викинула з

Закінчено випробування водневої бомби на Тихому океані

Вашингтон. — Департамент оборони і Комісія Атомової Енергії видали спільне повідомлення про закінчення цього річного весняних випробувань водневої бомби на Тихому океані. Це повідомлення підписали секретар оборони Чарльз Е. Вільсон та голова Комісії Атомової Оборони адмірал Лусі Л. Страве. Випробування почалося 1 березня, при чому, як урядово повідомлялось, перше зроблено було три експлозії, але за-

Відмовлено претенсії советської амбасаді на гроші померлого російського громадянина

Нью Сіті, Н. Й. — Роклендський повітовий суд в стейті Нью Йорк відкинув домагання советської амбасаді в Вашингтоні видати спадок у висоті 46,000 доларів родині вбитого російського громадянина Якова Моніча, який помер 12 лютого цього року. Моніч залишив майно, яке оцінює на 46,000 доларів. Поліція усталила, що Моніч жив у США 40 років, але не мав американського громадянства, хоч старався набути його 20 років

В АМЕРИЦІ

Суддя Герман Гофман звільнив від кари Едварда Ніколаса, хоч він в проханні про дозвіл на право їзди в авто дає як три різні дати свого народження: 1914, 1915 і 1918. Суд звільнив її від кари тому, що це фальшивий документ нікому не пошкодив. Лутуство ЗДА випробувало новий тип бомбинок YF-84, який може перетворити атомові бомби: Докладніші швидкості цього бомбинок невідомі, але припускають, що вона становить 700 миль на годину. 16 травня у всіх католицьких церквах Нью Йорку вийшло проповіді, в яких закликається вірних скалати пожежні на політичних атаків, яких є понад 38 мільйонів у цілому світі. Хоч президент Айзенгауер ніколи підписав закон про побудову морського шляху св. Лаврентія, канадський уряд ще

